

Tjugonde internationella olympiaden i lingvistik

Bansko (Bulgarien), 23–29 juli 2023

Uppgifter för den individuella tävlingen

Regler för utformning av uppgiftssvaren

Skriv inte av uppgifterna. Lös varje uppgift på ett separat blad (eller flera blad). Ange på varje blad uppgiftens nummer, ditt platsnummer och ditt efternamn. Annars kan ditt arbete inte bedömas korrekt.

Om inget annat anges ska du beskriva alla mönster eller regler som du har identifierat i datat. Annars kommer din lösning inte att få full poäng.

Uppgift nr 1 (20 poäng). Här är några verb på guazacapán-xinka-språket i två olika former samt deras översättningar till svenska:

	Form 1	Form 2	Översättning
1.	piriy' <i>det såg (något)</i>	imbir'i <i>jag ser (något)</i>	<i>se</i>
2.	im'ay <i>det sade (något)</i>	inim'a <i>jag säger (något)</i>	<i>säga, berätta</i>
3.	aplay' O.S.V.	inapal'a O.S.V.	<i>öppna</i>
4.	k'aniy'	injk'an'i	<i>fånga</i>
5.	ɬikniy'	inɬikin'i	<i>lyda,</i> <i>tro</i>
6.	tundiy'	indunat'i	<i>spela (ett musikinstrument)</i>
7.	ɬakɬay'	inɬakats'a	<i>stjåla</i>
8.	kiɬiy'	inɬgits'i	<i>rosta</i>
9.	hik'ay	inhik'a	<i>sy, väva</i>
10.	hiniy'	inhin'i	<i>lära sig, veta</i>
11.	yuɬmuy'	inyuɬum'u	<i>suga på godis</i>
12.	ipay'	inipal'a	<i>tvätta</i>
13.	p'ahnuy'	imp'ahan'i	<i>gräva</i>
14.	ter'oy	inder'o	<i>döda</i>
15.	netkay'	?	<i>knuffa</i>
16.	kiriy'	?	<i>dra</i>
17.	p'uhruy'	?	<i>göra hål</i>
18.	her'oy	?	<i>slåta ut</i>

(a) Fyll i luckorna i rader 15–18.

Här är ytterligare några verbformer på guazacapán-xinka-språket samt deras översättningar till svenska:

19.	imbiiriʔ	<i>jag sågs, syntes</i>
20.	hikʼaŋ	<i>jag sydde, vävde (något)</i>
21.	ikʼataʔ	<i>jag ligger ner</i>
22.	kirinʼ	<i>jag drog (något)</i>
23.	insiiruʔ	<i>jag skyndade</i>
24.	inişapaʔ	<i>jag går iväg</i>
25.	inimaʔ	<i>jag blir tillsagd</i>
26.	şawşanʼ	<i>jag planterade (något)</i>
27.	şurʼuŋ	<i>jag valde (något)</i>
28.	indeeroʔ	<i>jag dödades; jag dog</i>
29.	imbiriʔ	<i>jag ses, syns</i>
30.	heeroʔ	<i>det slätades ut</i>
31.	pʼihnaʔ	<i>det hoppade</i>
32.	şawşaʔ	<i>det planterades</i>
33.	akʼokamaʔ	<i>det knäböjer</i>
34.	ateroʔ	<i>det dödas; det dör</i>
35.	kʼaataʔ	<i>det låg ner</i>
36.	asiruʔ	<i>det skyndar</i>
37.	işpaʔ	<i>det gick iväg</i>
38.	aşakaşaʔ	<i>det stjäls, blir stulet</i>
39.	herʼoŋ	?
40.	inişpaʔ	?
41.	aplaʔ	?
42.	?	<i>det valde (något)</i>
43.	?	<i>jag såg (något)</i>
44.	?	<i>jag planterar (något)</i>
45.	?	<i>det fångades</i>
46.	?	<i>jag hoppar</i>
47.	?	<i>det sys, vävs</i>
48.	?	<i>jag tvättades</i>

(b) Fyll i luckorna i rader 39–48.

△ **ŋ** = *ng* i *ring*. **ş** = *rs* i *kors*. **ts** ≈ *ts* i *spets*. **ʔ**, **h**, **ʔ**, **w** och **y** är konsonanter; **ʔ** samt konsonanter som följs av **ʼ** uttalas genom att tillfälligt blockera luftflödet i strupen. **i** är en vokal. Dubblerade bokstäver betecknar längre ljud.

Guazacapán-xinka-språket tillhör xinka-språkfamiljen. Det talades i orten Guazacapán i Guatemala. Det har inte längre några modersmålstalare — under de senaste 50 åren har alla före detta talare av språket övergått till att bara använda spanska. —*Samuel Ahmed*

Uppgift nr 2 (20 poäng). Här är några meningar på apurinā-språket samt deras ungefärliga svenska motsvarigheter:

1. nuta sykaru nykanawate uwamukary	}	<i>Jag gav min kanot till henne.</i>
2. nykanawate nysykaru uwamukary		
3. pita ātary ipurāā	—	<i>Du drack vattnet.</i>
4. kyky mynaru nyherēka sytumukary	—	<i>Mannen tog mitt blod till kvinnan.</i>
5. herēkatxi uātary sytu	—	<i>Kvinnan drack blodet.</i>
6. nhiximakyte pixinhikary	—	<i>Du mindes min fisk.</i>
7. pitxiparyte umynary kykymukary	—	<i>Hon tog din banan till mannen.</i>
8. hātakuru xinhikary naikute	—	<i>Flickan mindes mitt hus.</i>
9. sytu apy sykanu nutamukary kyky	—	<i>Mannen gav kvinnans (skelett)ben till mig.</i>
10. nhīpurāāte nātary	—	<i>Jag drack mitt vatten.</i>
11. kywītxi apukary	—	<i>Han hittade huvudet.</i>
12. ywa mynanu kyky uky nutamukary	—	<i>Han tog mannens öga till mig.</i>
13. ximakary nhikary apītxi	—	<i>Fisken åt (skelett)benet.</i>
14. hātakuru txiparyte napukary	—	<i>Jag hittade flickans banan.</i>
15. ximakary kywy inhikary	—	<i>Han åt fiskens huvud.</i>
16. hātakuru uapukaru	—	<i>Hon hittade flickan.</i>

(a) Översätt till svenska:

17. **uwa xinhikaru sytu**
18. **txipary nhinhikary**
19. **kyky aikute pisykary ywamukary**

(b) Den här meningen är grammatiskt inkorrekt. Förklara varför, och skriv en grammatiskt korrekt motsvarighet samt en översättning till svenska:

20. **uwa umynary kanawa ximakymukary**

(c) Översätt till apurinā på två sätt:

21. *Du hittade huset.*
22. *Jag tog din kanot till flickan.*
23. *Han tog ditt vatten till mig.*
24. *Mannen drack flickans blod.*
25. *Jag mindes ögat.*
26. *Du åt min banan.*

△ Apurinā-språket tillhör purus-gruppen av den arawakia språkfamiljen. Det talas av högst 30% av den totala etniska befolkningen, som består av omkring 9 500 apurināer längs Purusflodes i nordvästra Amazonas i Brasilien.

nh ≈ *nj* i *linje*; **tx** = *ch* i engelska *church*; **x** = *sh* i engelska *sheesh*. **y** = *i* fast uttalat något längre bakåt i munnen. **ā, ē, ī** är nasala vokaler. —*Ksenia Gilyarova*

Uppgift nr 3 (20 poäng). Här är några meningar på kustmarind-språket samt deras översättningar till svenska:

1. **ob-dahetok** — *Du återvände verkligen.*
2. **nake-dahetok** — *Vi återvände.*
3. **nambat-ihwin** — *Åh, jag grät.*
4. **nambe-otab** — *Vi jagade verkligen bort er.*
5. **um-kulayawn** — *Han skrattade åt dig förgäves.*
6. **e-keseh** — *Ni spottade på honom.*
7. **ubate-huyanab** — *Åh, du tystade oss.*
8. **nakum-hoyab** — *Jag tystade er förgäves.*
9. **nambame-yadayawn** — *Oj, vi lämnade dig!*
10. **ebe-yadanawn** — *Ni lämnade oss verkligen.*
11. **ibatum-yadewn** — *Åh, ni lämnade honom förgäves.*
12. **a-isanab** — *Han skar mig itu.*
13. **obam-eseb** — *Oj, du skar honom itu!*

Dessa verb har en grammatisk skillnad jämfört med de ovan:

14. **bate-tamanab** — *Åh, vi flöt upp.*
15. **ba-tamab** — *Ni flöt verkligen upp.*
16. **a-yuyayah** — *Du ryste.*
17. **bam-yuyanah** — *Oj, jag ryste!*

(a) Översätt till svenska:

18. **e-yuyanah**
19. **ba-ihwin**
20. **nabum-kisayah**
21. **bat-yadawn**
22. **ubamum-kolewn**

(b) Översätt till kustmarind:

23. *Han flöt upp.*
24. *Åh, du återvände.*
25. *Oj, jag tystade honom!*
26. *Han jagade verkligen bort oss.*
27. *Ni spottade verkligen på oss förgäves.*

△ Kustmarind-språket tillhör anim-språkfamiljen. Det talas av cirka 8 000 människor i provinsen Sydpapua i Indonesien.

y och **y** är konsonanter. I kustmarind-verbformerna används ett bindestreck (-) för att separera två verbdelar som uttalas som om de vore separata ord.

—David Hultman (Konsult: Bruno Olsson)

Uppgift nr 4 (20 poäng). Här är några verbformer på plains-cree-språket samt deras översättningar till svenska:

1. nimawinēskomik	— <i>han utmanar mig</i>
2. kiwāpamināwāw	— <i>ni ser mig</i>
3. kinakininān	— <i>du stoppar oss, ni stoppar oss</i>
4. nikakwēcimānānak	— <i>vi frågar dem</i>
5. kiwīcihāw	— <i>du hjälper honom</i>
6. nikakwēcimānān	— <i>vi frågar honom</i>
7. niwāpamāw	— <i>jag ser honom</i>
8. kimawinēskomin	— <i>du utmanar mig</i>
9. nimawinēskomikonānak	— <i>de utmanar oss</i>
10. kikakwēcimik	— <i>han frågar dig</i>
11. kiwāpamitinān	— <i>vi ser dig, vi ser er</i>
12. ninakināwak	— <i>jag stoppar dem</i>
13. kiwīcihikowāw	— <i>han hjälper er</i>
14. kinakinikwak	— <i>de stoppar dig</i>
15. kiwāpamāwāwak	— <i>ni ser dem</i>
16. kiwīcihitin	— <i>jag hjälper dig</i>

Här är ytterligare några verbformer på plains-cree-språket samt deras översättningar till svenska:

17. ē-nakināyēk	— <i>medan ni stoppar honom</i>
18. ē-wīcihak	— <i>medan jag hjälper honom</i>
19. mawinēskomikoyāhkwāwi	— <i>om de utmanar oss</i>
20. wāpamaci	— <i>om du ser honom</i>
21. wīcihitako	— <i>om jag hjälper er</i>

(a) Översätt till svenska:

22. **ē-wāpamikoyēk**
23. **ninakinikonān**
24. **kikakwēcimāwāw**
25. **kiwīcihitināwāw**

(b) Översätt till plains-cree:

26. *om vi frågar dem*
27. *de utmanar er*
28. *de hjälper mig*
29. *du ser dem*
30. *jag stoppar er*

△ Plains-cree-språket tillhör algonkin-grenen av den algiska språkfamiljen. Det talas av cirka 12 000 människor i södra Saskatchewan och centrala Alberta i Kanada.

I denna uppgift *vi* = vi utan dig. **w** och **y** är konsonanter. Tecknet ^ː betecknar lång vokal.

—Lidija Stanovnik, Aleksejs Peguševs

Uppgift nr 5 (20 poäng). Här är några räkneord på supyire-språket samt deras värden:

baashuunni	7
bejjaaga na niŋkin	21
ŋkwuu taanre na beeshuunni na kaŋkuro	285
kampwoo na ŋkwuu shuunni na beetaanre na baani	626
kampwɔhii sicyɛere na bejjaaga na ke na baaricyɛere	1639

(a) Skriv med siffror:

- **kampwɔhii shuunni na ke**
- **ŋkuu na baataanre**

(b) Skriv ut på supyire-språket: 15; 109; 152; 403; 1534.

△ Supyire-språket tillhör senufo-gruppen av atlant-kongo-språkfamiljen. Det talas av cirka 350 000 människor i Mali och Elfenbenskusten.

Orden ges i en förenklad transkription. ϵ och ɔ är vokaler. η och ɲ är konsonanter.

—*Aleksejs Peguševs*

Redaktörer: Samuel Ahmed, Ivan Derzhanski (teknisk redaktör), Hugh Dobbs, Dmitrij Gerasimov, Shinjini Ghosh, Ksenia Gilyarova, Stanislav Gurevitj, Gabrijela Hladnik, David Hultman, Boris Iomdin, Minkyu Kim, Tae Hun Lee, Yuyang Liu, Bruno L’Astorina, Liam McKnight, Dan Mirea, Andrej Nikulin, Miina Norvik, Tung-Le Pan, Aleksejs Peguševs, Jan Petr, Aleksandr Piperski, Przemysław Podleśny, Maria Rubinstein, Daniel Rucki, Pavel Sofroniev, Nathan Somers, Milena Veneva (chefredaktör), Elysia Warner.

Svensk text: David Hultman.

Lycka till!